

NORGES HØYESTERETT

Den 19. juni 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Utgård, Bull og Berglund i

HR-2018-1198-U, (sak nr. 18-081862STR-HRET),

A (advokat Haakon Åsli Skogstad)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Kirsti Elisabeth Guttormsen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte anke over tingrettens dom i straffesak fremmet, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd.
- (2) A og B ble 7. juni 2017 satt under tiltale for forsikringsbedrageri etter straffeloven 2005 § 375 andre ledd. Øvre Romerike tingrett avsa 30. januar 2018 dom med slik domsslutning punkt 1:
  - "1. **B, født 00.00.1979, og A, født 00.00.1983, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 375 annet ledd til**
    - **for B – fengsel i 120 – etthundredeogtyve – dager**
    - **for A – fengsel i 90 – nitti – dager som tilleggsstraff til straffen fastsatt ved Øvre Romerike tingretts dom 21. juni 2017, jf. straffeloven § 82 sammenholdt med straffeloven § 79 a."**
- (3) I tillegg ble begge dømt til å betale kr 13 598 i erstatning til forsikringsselskapet, samt sakskostnader.
- (4) A og B påanket begge tingrettens dom. Ankene gjaldt bevisvurderingen under skyldspørsmålet, subsidiært straffutmålingen, i tillegg til at det ble begjært ny prøving av de sivile krav.
- (5) Ankene ble ved Eidsivating lagmannsretts beslutning 11. april 2018 nektet fremmet i sin helhet, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd første setning.
- (6) A har i rett tid påanket beslutningen. Anken knytter seg til begrunnelsen for at anken over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet ble nektet fremmet. Det gjøres gjeldende at

begrunnelsen ikke viser at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom på bakgrunn av anførslene i støtteskrivet.

- (7) Det er lagt ned påstand om at lagmannsrettens beslutning oppheves.
- (8) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle og anfører at lagmannsretten har overholdt de krav som stilles til begrunnelse ved ankenektelse.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling, som utvalget kan prøve, jf. straffeprosessloven § 321 sjette ledd.
- (10) I Rt-2015-235 avsnitt 12 heter det følgende om de krav som stilles til lagmannsrettens begrunnelse for å nekte en anke fremmet i medhold av straffeprosessloven § 321 andre ledd:

"Begrunnelsen skal vise at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom på bakgrunn av det som er anført i anken, jf. Rt-2008-1764 avsnitt 104-109. Det må fremgå at de feil som er påberopt ved tingrettens avgjørelse er oppfattet, og hvorfor det er klart at anken ikke vil føre frem, jf. Rt-2012-1209 avsnitt 7. Kravet til begrunnelse vil variere ut fra karakteren av den enkelte sak, tingrettens domsgrunner og hva som anføres i anken, jf. blant annet Rt-2012-652 avsnitt 8 med videre henvisninger. Det kreves ikke at samtlige detaljer i anken er kommentert, se Rt-2011-691 avsnitt 15 og Rt-2010-909 avsnitt 17. Ved bevisanker der utfallet beror på den bevismessige vurderingen av vitneførselen og tiltaltes forklaring, må lagmannsretten få frem hvilke grunnlag den bygger avgjørelsen på."

- (11) Tiltalen gjelder forsikringsbedrageri ved å arrangere en kollisjon mellom to biler. De tiltalte hevder at det dreide seg om en reell bilulykke. I støtteskrivet til As anke til lagmannsretten var det argumentert nokså omfattende mot tingrettens bevisbedømmelse under skyldspørsmålet. Det ble blant annet hevdet at mandatet for og rapporten fra den bilsakkyndige er basert på feil forutsetninger med hensyn til bilenes samlede fart på kollisjonstidspunktet, og at rapporten av den grunn har liten interesse for resten av bevisvurderingen. Videre argumenteres det punktvis for at de omstendigheter som tingretten vektla, hverken samlet eller hver for seg oppfyller det strafferettslige beviskrav.
- (12) Lagmannsretten har ikke gjengitt noen av anførslene i bevisanken i sin beslutning. Begrunnelse for ikke å henvide ankene over bevisvurderingen under skyldspørsmålet til ankebehandling lyder i sin helhet slik:

"Til ankene over bevisvurderingen under skyldspørsmålet bemerkes at tingrettens dom, hva angår bevisvurderingen, fremstår som grundig og overbevisende. Tingretten gir på side 2 til 5 i dommen en oversikt over – og vurdering av – bevisene i saken, herunder hva som gjør at tingretten ikke fester lit til de tiltaltes forklaringer. Samlet sett levner det som fremgår ikke tvil om at så vel objektive som subjektive vilkår for domfellelse er oppfylt. Saken er grundig utredet – også teknisk – og det er ikke tilbudt noe konkret som med noen grad av sannsynlighet tilsier at bevisvurderingen vil stille seg annerledes ved en eventuell ankeforhandling."

- (13) Ankeutvalgets flertall – dommerne Utgård og Bull – er kommet til at denne begrunnelsen er for snau og generell, særlig sett i lys av at lagmannsretten heller ikke har gjengitt noen av anførslene i anken. Begrunnelsen etterlater tvil om at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom på bakgrunn av det som er anført i anken.
- (14) Flertallet peker også på at formuleringen om at det er ikke tilbudt noe konkret som "med noen grad av sannsynlighet" tilsier at bevisvurderingen vil stille seg annerledes ved en eventuell ankeforhandling, etterlater en viss tvil om lagmannsretten har bygget på riktig bevisbyrderegulering.

- (15) Den medtiltalte, B, hadde også anket til lagmannsretten over bevisvurderingen under skyldspørsmålet, men hun har ikke anket ankenektelsen videre til Høyesterett. Slik saken ligger an, er anførslene i As anke i stor grad relevante også for vurderingen av Bs straffskyld. Tiltalen bygger på at de var sammen om forsikringsbedrageriet. Flertallet finner det derfor riktig å oppheve lagmannsrettens ankenektelse også i forhold til henne, jf. straffeprosessloven § 342 tredje ledd andre punktum.
- (16) Mindretallet – dommer Berglund – er kommet til at begrunnelsen er tilstrekkelig. Selv om lagmannsrettens begrunnelse er noe generelt formulert, viser den at de feil som ble påberopt for lagmannsretten er registrert og vurdert. Lagmannsrettens begrunnelse må ses i lys av at alle anførslene i anken er utførlig drøftet i tingrettens domsgrunner. Gjennom henvisningen til de aktuelle sidene i tingrettens dom, har lagmannsretten sluttet seg til tingrettens vurdering av bevisene. Lagmannsretten har uttrykkelig kommentert utredningen av saken, herunder den tekniske siden, som var av særlig interesse. Samlet viser dette at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving. Det er ikke noe ved tingrettens dom som tilsier at beviskravet er uriktig anvendt, og mindretallet kan heller ikke se at lagmannsrettens formulering om sannsynlighet tilsier at lagmannsretten har bygd på et uriktig beviskrav.
- (17) I samsvar med flertallets oppfatning oppheves lagmannsrettens beslutning for A og B.

SLUTNING :

Lagmannsrettens beslutning oppheves både for A og B.

Henrik Bull
(sign.)

Karl Arne Utgård
(sign.)

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Riktig utskrift: